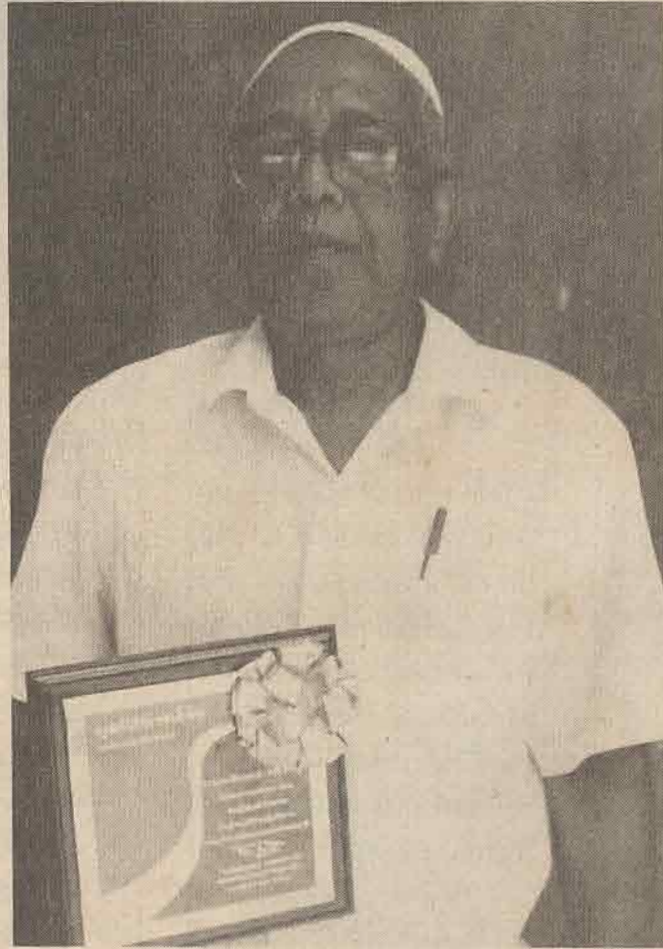

โต๊ะครูหะยีอาหะมะ อาแวบือซา

รูสมิแลฉบับก่อนได้แนะนำผู้ที่ได้รับพระราชทานปริญญาบัตรกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ๒ ท่าน ฉบับนี้ขอแนะนำชาวไทยมุสลิม ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากมูลนิธิธารน้ำใจให้เป็น "คนไทยตัวอย่าง ๒๕๒๘" โดยได้รับพระราชทานโล่

เกียรติยศจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ศาลาดุสิดาลัยสวนจิตรลดา เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๒๘

ปัจจุบันโต๊ะครูหะยีอาหะมะ อยู่ที่บ้านเลขที่ ๓๖๗ ถนนสารกิจ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ภายในเขตหมู่บ้านมีโรงเรียนกัตรียา

อนุบาล เป็นอาคาร ๒ ชั้น คูเด่นสง่า บริเวณบ้านและโรงเรียนดูสะอาดและร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่ ขณะนั้นเด็กนักเรียนไทยมุสลิมกำลังเตรียมตัวเข้าห้องเรียนอบรมภาคฤดูร้อน นายภูมิต อาแวบือซา บุตรชายโต๊ะครูวัย ๒๐ ปี กำลังศึกษา ปวศ. ที่วิทยาลัยเทคโนโลยีจังหวัดนนทบุรี ได้เชื้อเชิญให้พวกเราเข้าไปในบ้าน พร้อมกับบอกว่

“อาจารย์รอสักครู่นะครับ คุณพ่อ
ไปธุระที่อำเภอ”

ภายในห้องรับแขก มีข้าว
ของวางเป็นระเบียบเรียบร้อย
ตรงตู้โชว์มีโล่เกียรติยศวางเด่นสง่า
น่าภาคภูมิใจ เมื่อโต๊ะครูกลับมา
ท่านบอกว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด
นครราชสีมาประชุมด่วน ช่วงนี้
หยุดพักเลยรีบมาพบกับรัฐมนตรี
และยินดีเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้ฟัง

โต๊ะครูหะยีอาหะมะอายุ
๖๕ ปี ยังดูแข็งแรง รูปร่างท้วม
ผิวก่อนขำขาว ใบหน้าและดวงตา
เบื้องหลังกรอบแว่นดูอ่อนโยน
แฝงไปด้วยความเมตตาปราณี ท่าน
พูดช้า ๆ ด้วยสำเนียงภาษาไทย
อย่างชัดเจน

ประวัติวัยเยาว์

เมื่อโต๊ะครูนั่งเรียบร้อยแล้ว
ท่านเริ่มค้นเล่า “ผมเกิดที่ตำบล
ชากอ เดิมตำบลนี้ขึ้นกับอำเภอ
รือเสาะ ปัจจุบันเป็นอำเภอศรีสาคร
จังหวัดนราธิวาส ครอบครัวผมเป็น
ชาวนา คือทำสวนยางพารา คุณ
พ่อชื่อ นายอาแวมือซา คุณแม่ชื่อ
นางลิตีมีเนาะห์ ผมเริ่มเรียนหนังสือ
ที่โรงเรียนบ้านบลูกาฮูลู ตำบลบางตง
อำเภอรือเสาะ และย้ายไปเรียนที่
โรงเรียนบ้านยะนะ (อุปการวิทยา)
ตำบลรือเสาะ จนอายุ ๑๒ ปี ได้ไป
ศึกษาต่อทางศาสนาอิสลามที่เมือง
เมกกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย
ไปอยู่ที่นั่น ๑ ปี ก็เกิดสงครามโลก
ครั้งที่ ๒ ไม่สามารถติดต่อกับทาง
บ้านได้ถึง ๑ ปี ช่วงนั้นผมมีความ
เป็นอยู่อย่างลำบากมาก ต้องทำงาน
พิเศษไปพร้อมกับการศึกษา จนถึง
ปี ๒๔๕๐ ผมอายุ ๒๖ ปี จึงได้
กลับมาเมืองไทย รวมความแล้ว

36 รัฐมนตรี

ผมไปอยู่ต่างประเทศถึง ๑๕ ปี”

งานสอนและสร้างโรงเรียน

“เมื่อผมกลับถึงบ้านแล้วก็
เริ่มเป็นครูสอนศาสนาอิสลามที่
มัศยิดวัยะห์ สอนอยู่ได้ ๒ ปีก็มี
เหตุจำเป็นบางอย่างต้องออกไป
ประกอบอาชีพส่วนตัว ช่วยพ่อแม่
ทำงานเลี้ยงครอบครัวต่อมา ผมได้
แต่งงานกับนางนิมะ ระเด่นอาหมัด
เวลานี้มีบุตรชายหญิง ๑๐ คนครับ
ต่อมาผมจึงเปลี่ยนมาทำประโยชน์
ให้สังคมจนทุกวันนี้”

“ผมได้ร่วมมือกับชาวบ้าน
สร้างปอเนาะ หรือโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลามขึ้นเมื่อปี
๒๕๐๔ เนื่องจากอำเภอรือเสาะ
ยังไม่มีโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม
ที่ได้มาตรฐาน จึงจัดหาที่ดินและ
ขอบริจาคทุนจากผู้มีจิตศรัทธา
สร้างโรงเรียนนะห์ฎอตุสซุบาน
ปัจจุบันเปิดสอนทั้งหลักสูตร
ศาสนาและหลักสูตรสามัญ ต่อมาปี
๒๕๐๗ ผมจัดตั้งโรงเรียนเอกชน
ระดับประถมศึกษาชื่อโรงเรียน
อิสลามศรีทักษิณ สอนวิชาสามัญ

ตั้งแต่ ป.๑-ป.๖ และมีการสอน
สอดแทรกวิชาศาสนาอิสลามด้วย
ทุกชั้น เนื่องจากสมัยนั้นชาวบ้าน
ที่เป็นไทยนับถือศาสนาอิสลามไม่
นิยมให้ลูกหลานเรียนหนังสือไทย
จึงเปิดโรงเรียนนี้ขึ้น และเป็นการ
ช่วยเหลือผู้ที่ไม่มีโอกาสส่งบุตร
หลานเข้าเรียน เนื่องจากฐานะ
ยากจน โดยทางโรงเรียนให้เรียนฟรี
ไม่เก็บเงินค่าใด ๆ ทั้งสิ้น แถมให้
ทุนและแจกเสื้อผ้าหนังสือด้วย
ครับ”

“ปี ๒๕๒๒ ผมได้จัดตั้ง
โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ชื่อ
โรงเรียนกัทรียาอนุบาล รับนักเรียน
ที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนา
อิสลามเข้าเรียนด้วยกัน เนื่องจาก
ต้องการแก้ปัญหาการแบ่งแยก
และความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน
ระหว่างชาวบ้านที่นับถือศาสนา
ดังกล่าว ให้มีความสามัคคีเข้าใจ
ประเพณีและวัฒนธรรมของแต่ละ
ฝ่าย ไม่ใช่เข้าใจแต่ของตนฝ่ายเดียว
ผมมีความเห็นว่าต้องปลูกฝังตั้งแต่
วัยเด็กจึงจะได้ผลดี”

โครงการธรรมจาริก และโครงการอบรมเยาวชนไทยพุทธ-มุสลิมภาคฤดูร้อนเกี่ยวกับงานส่งเสริมศาสนา นั้น โต้ะครุเล่าว่า “ผมได้ก่อตั้งธรรมจาริกโดยรวบรวมผู้มีความรู้ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศได้ออกปฏิบัติหน้าที่บรรยายธรรมทางศาสนาอิสลามแก่ราษฎรตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอหรือเสาะและอำเภอใกล้เคียง ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน โดยเฉพาะเดือนถือศีลอดได้ไปบรรยายธรรมทุกคืน ตลอดเวลาการถือศีลอดติดต่อกันมาเป็นเวลา ๕ ปีแล้ว ทั้งนี้ผมไม่ได้ใช้งบประมาณทางราชการแต่อย่างใด มุ่งทำหน้าที่ประสานงานและชี้แจงเกี่ยวกับศาสนาและข้อราชการให้ชาวบ้านได้ทราบและเข้าใจเป็นประการสำคัญ”

“จากผลงานที่ดีเด่น คือการก่อตั้งคณะธรรมจาริกดังกล่าวทำให้ผมได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ให้เข้าเฝ้าเป็นการส่วนพระองค์เพื่อรับพระราชทานเลี้ยง ณ พระตำหนักทักษิณราชธานีเวศน์ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๒๔ ผมและครอบครัวรู้สึกภาคภูมิใจและปลื้มปิติเป็นอย่างสูงครับ”

“โครงการอีกอย่างหนึ่ง ที่สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยนับถือศาสนาอิสลาม คือโครงการอบรมเยาวชนพุทธ-มุสลิม ภาคฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ จนถึงปัจจุบัน โครงการนี้ทำมาตั้งแต่คุณมะลิสุบิน เป็นนายอำเภอหรือเสาะ ผู้ร่วมรับผิดชอบ นอกจากนายอำเภอและ

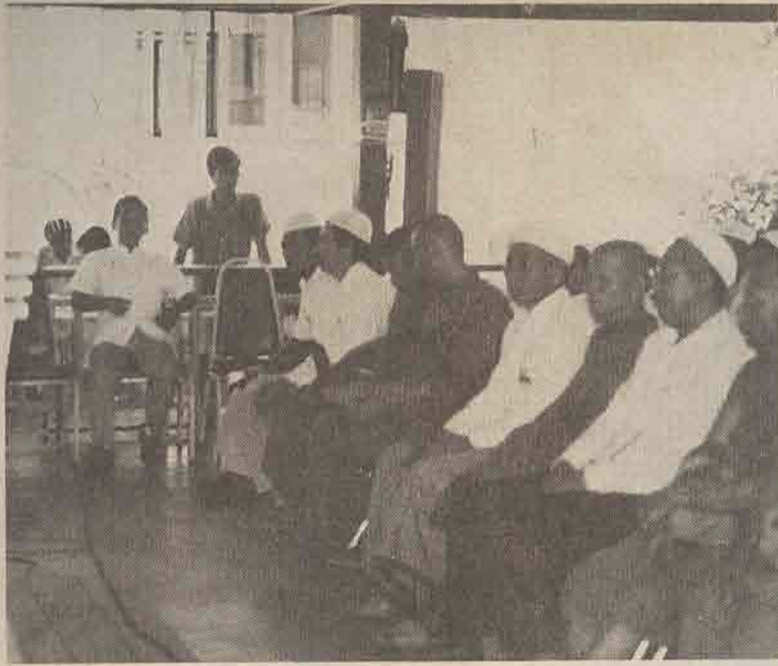

ผมแล้ว ยังมีอีกหลายฝ่าย เช่น เจ้าคณะอำเภอ เจ้าอาวาสทุกวัดในอำเภอ กรรมการอิสลามประจำอำเภอและจังหวัด คณะธรรมจาริกอำเภอและศึกษาธิการอำเภอ”

“เรารับสมัครเยาวชนชายอายุประมาณ ๑๔-๑๕ ปี จากทุกหมู่บ้านในอำเภอหรือเสาะ โดยรับบรรพชาเป็นสามเณรประมาณ ๑๐๐ คน และรับสมัครเยาวชนมุสลิมประมาณ ๑๐๐ คน สถานที่อบรมใช้วัดราษฎร์โมสรเป็นที่พักอบรมทางศาสนาพุทธ และที่โรงเรียนภัทริยาอนุบาลเป็นที่พักอบรมทางศาสนาอิสลาม และใช้ศาลาประชาคมเป็นที่อบรมร่วมกัน เช่นรู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การแก้ปัญหาสังคมไทยและยาเสพติดให้โทษ ส่วนภาคกิจกรรมนั้นก็กำหนดขึ้นแต่ละปีเช่น ช่วยกันทำความสะอาดในวัดและมัสยิด ตลอดจนเดินทางร่วมกันเพื่อไปทัศนศึกษาในที่ต่าง ๆ”

“งบประมาณทั้งฝ่ายพุทธและอิสลามแต่ละปีที่ใช้ในโครงการนี้รวมกันแล้วประมาณแสนบาทอย่างต่ำหก-เจ็ดหมื่นต้องวางไว้ก่อน โดยเฉพาะค่าอาหารมื้อกลางวันต้องเลี้ยงทุกคน ทุนที่ได้ก็อาศัยหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ สอ.บต. และ พ.ต.ท. ๔๑ และคณะกรรมการนิสิตมหาจุฬาฯ นอกจากนี้ยังได้รับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาตลอดจนถึงการจัดทอดผ้าป่า ส่วนผู้สอนนั้นก็ได้รับการเสี่ยสละจากบรรดาโต๊ะครูจากปอเนาะต่าง ๆ ล้วนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนาอิสลาม ส่วนทางศาสนาพุทธและวิชาทั่วไป ก็ได้รับความช่วยเหลือจากบรรดาพระภิกษุและผู้มีความรู้จากส่วนท้องถิ่นและส่วนกลางครับ”

โต้ะครุหะยืออะหะมะจิบน์่าเย็นแล้วเล่าต่อไปว่า “โครงการนี้จะทำต่อเนื่องกันไปไม่หยุดครับเวลานี้กระทรวงมหาดไทยและ

บ้านเมืองก็ยอมรับ ตอนแรกมีผู้ปกครองเด็กทั้งชาวไทยพุทธและไทยมุสลิมบางคนคัดค้านไม่เห็นด้วย เพราะเขาไม่เห็นเรื่องนี้มาก่อน พวกอิสลามกลัวพุทธจะดึงไป พวกพุทธก็กลัวอิสลามจะดึงมา แต่พอทำไปแล้วทุกคนก็เข้าใจกันดี หันหน้าเข้าหากัน เวลานี้เยาวชนทั้ง ๒ ศาสนาผ่านการอบรมไปแล้ว เป็นหมั่น ๆ คนครับ ทุกคนในหมู่บ้านไปมาหาสู่กัน เวลาโต๊ะครูหรือนักเรียนปอเนาะไม่สบาย พระหรือเณรก็มาเยี่ยมถึงปอเนาะ เวลาพระหรือเณรไม่สบาย โต๊ะครูหรือนักเรียนปอเนาะก็ไปเยี่ยมถึงวัด ทุกคนไม่ได้แบ่งแยกกันอยู่ ไม่ได้เอาศาสนาเป็นเครื่องขวางกั้น การที่พระหรือเณรสนิทสนมกับ โต๊ะครูหรือนักเรียนปอเนาะ ไม่ผิดธรรมเนียมเลยครับ หลักศาสนาอิสลามถือว่าถูกต้อง เพราะเป็นการ

เข้าสังคม ร่วมสังคมเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน”

ส่วนงานส่งเสริมศาสนาอิสลามโดยตรงนั้น โต๊ะครูเล่าว่า “ผมมีส่วนดำเนินงานสร้างมัสยิดกลางของอำเภอหรือเสาะ โดยได้รับเงินบริจาคจากชาวบ้าน เงินอุดหนุนจากกรมการศาสนา และเงินพระราชทานร่วมหกแสนกว่าบาทครับ นอกจากนี้ผมยังเป็นรองประธานกรรมการจัดงานต้อนรับศตวรรษที่ ๑๕ ของศาสนาอิสลาม โดยหาเงินทุนให้แก่ักเรียนกำพร้ายากจนแต่เรียนดีรวม ๑๐ คน โดยมอบให้แก่ักเรียนชาวไทยพุทธและไทยมุสลิม”

ด้านพัฒนาการและสาธารณกุศล

“ผมได้ร่วมมือกับทางราชการเพื่อพัฒนาอำเภอหรือเสาะ เช่น ร่วมมือกับทางอำเภอจัดสรรที่ดิน

หมู่ที่ ๓ ตำบลซากอ ให้ราชการในเขตนี้ และเขตใกล้เคียงจำนวน ๑๕๐ ไร่ทำกิน และจัดตั้งเป็นนิคมสร้างตนเอง ที่ดินของผมที่ตำบลซากอผมบริจาคให้ทางราชการ ๒๐ ไร่ เพื่อสร้างเป็นที่ว่าการอำเภอศรีสาครและสร้างเป็นโรงเรียนบ้านคอกอากว พร้อมกับอุทิศที่ดินอีกส่วนหนึ่งที่ตำบลซากอให้เป็นที่ขยายบริเวณสนามมัสยิด มุฮัมมาดิยะห์ และสร้างบาตาเซาะที่อีกด้วย นอกจากนี้ยังขายที่ดิน ๑๓ ไร่ด้วยราคาถูกให้ทางราชการสร้างเป็นโรงพยาบาลอำเภอศรีสาคร ส่วนการตัดถนนหนทางนั้น ผมได้ร่วมมือกับทางราชการสร้างถนนจากตัวอำเภอไปที่ตำบลซากออำเภอศรีสาคร เป็นระยะทางยาว ๒๐ กม. และสร้างถนนจากตำบลซากอถึงเขตนิคมกาหลง เป็นระยะทางยาว ๘ กม.”

“ผมยังทำหน้าที่เป็นกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ เช่นกรรมการที่ปรึกษาของคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรรมการบริหารและประสานงานพัฒนาชุมชนอำเภอหรือเสาะ กรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านยะมะ (อุปการวิทยา) และกรรมการพัฒนาอำเภอหรือเสาะ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นวิทยากรพิเศษ เช่น วิทยากรอบรมลูกเสือชาวบ้าน และวิทยากรอบรมชาวบ้านในหมู่บ้าน อ.พ.ป. เป็นต้น ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๒๒ ผมทำหน้าที่เป็นนายกสมาคมอิสลามอำเภอหรือเสาะ ได้ดำเนินการสร้างมัสยิดมุฮัมมาดิยะห์ และสร้างโรงเรียนนะหฺ์อูดุสซุบาน

คนไทยตัวอย่าง ๒๕๒๘
จากประวัติและผลงานของ
โต๊ะครูหะยืออะมะ อาแวบือซา
เราจะเห็นว่ามีความดีเด่น โดย
เฉพาะอย่างยิ่งความเป็นผู้มีมนุษย-
สัมพันธ์อันดีเลิศ ประกอบกับเป็น
ผู้มีอัธยาศัยอันงาม และกอปรกับ
เป็นผู้มีวิญญูณของความเป็นครู
ทำให้ปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น
เนื่องด้วยความเข้าใจที่แตกต่างกัน
ในเรื่องวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม
ประเพณีและภาษาพูด ปัญหาเหล่านี้
ไม่ปรากฏในท้องที่อำเภอรีอสา
แต่อย่างใด ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจาก
การพอใจใส่ให้คำแนะนำในฐานะ
ผู้นำทางศาสนา ความเป็นผู้รู้จัก
ธรรมและนำมาใช้ปฏิบัติให้เหมาะ
สม สร้างความเข้าใจดีก่อให้เกิด
สามัคคีธรรมระหว่างกัน

จากจารึกคำประกาศเกียรติ
คุณคนไทยตัวอย่าง ประจำปี
๒๕๒๘ ได้สดุดีโต๊ะครูหะยืออะ
ไว้ดังนี้

มูลนิธิธารน้ำใจ
คำประกาศเกียรติคุณ
คนไทยตัวอย่าง
ประจำปี ๒๕๒๘

ประเทศไทยเป็นประเทศ
ซึ่งมีเสรีภาพในการนับถือ
ศาสนา คนไทยมีสิทธิจะเลือก
นับถือศาสนาใดก็ได้ที่ตน
เคารพนับถือ ซึ่งไม่ขัดกับระบบ
การปกครองของประเทศ
คนไทยคนหนึ่งได้ปฏิบัติ
กรรมหลายอย่าง เพื่อจะทำให้
คนไทยซึ่งนับถือศาสนาต่าง
กันสามารถร่วมกันพัฒนา
บ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพ คนไทยคนนั้นคือ:-
นายหะยืออะมะ อาแวบือซา

นายหะยืออะมะ อายุ ๖๔
ปี อาชีพทำสวนยาง และเจ้าของ
โรงเรียนที่อำเภอรีอสา จังหวัด
นราธิวาส เคยไปศึกษาด้านศาสนา
อิสลามที่นครเมกกะ ซาอุดีอาระ-
เบีย มาถึง ๑๕ ปี แล้วจึงกลับมา
ประเทศไทย สร้างโรงเรียนสอน
ศาสนาปอเนาะ โรงเรียนอิสลาม
ศรีทักษิณและโรงเรียนภัทริยา
อนุบาลขึ้นที่จังหวัดนราธิวาส

นายหะยืออะมะ มีความ
เชื่อว่าชาวมุสลิมและชาวพุทธ ควร
จะร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อ
ประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยไม่ใ้
ความเชื่อด้านศาสนามาเป็นสิ่ง
ขวางกั้น จึงได้จัดตั้งโรงเรียน
อนุบาล รับทั้งผู้นับถือพุทธและ
อิสลามมาเรียนร่วมกัน มีการสวด
มนต์ตามวิธีการของแต่ละศาสนา
และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

นอกจากนี้ยังได้จัดการอบรม
สามเณรพุทธและเยาวชนอิสลาม
ร่วมกัน เพื่อที่จะให้ได้รับความรู้
ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ตั้งแต่
พ.ศ. ๒๕๒๕ จนปัจจุบันถึง
๑๕,๕๐๐ คน การปฏิบัติงานของ
นายหะยืออะมะ อาแวบือซา ได้
สร้างความสมานฉันท์ร่วมพลัง
ประชาชนให้อยู่ด้วยความสงบสุข
และช่วยพัฒนาท้องถิ่นเป็นอันมาก

มูลนิธิธารน้ำใจ ได้พิจารณา
แล้ว จึงมีมติให้

นายหะยืออะมะ อาแวบือซา
เป็นคนไทยตัวอย่างประจำปี

๒๕๒๘